

Obyvatelstvo ve městě Pardubice a jeho městských obvodech podle SLDB 2011

Úvodem

Předkládaný analytický materiál navazuje na publikaci „Sčítání lidu, domů a bytů 2011 – Pardubický kraj – analýza výsledků“ vydanou v září roku 2013, ve které byl informacím o městech věnován velmi malý prostor. Přitom jsou k dispozici podrobnější výsledky sčítání lidu do úrovně obcí, jejich částí a vybrané ukazatele až do úrovně základních sídelních jednotek (ZSJ je část území obce s jednoznačnými územně technickými a urbanistickými podmínkami). Ve vybraných městech jsou dostupné též údaje za městské obvody. Tohoto bohatého datového materiálu využívá následující příspěvek, který se zabývá strukturou obyvatelstva nejen v krajském městě jako celku, ale i v jeho městských obvodech a částečně i v základních sídelních jednotkách.

Administrativní mapa města Pardubic

Shrnutí základních poznatků

- v dlouhodobém vývoji v letech 1869-1991 počet obyvatel města vzrostl více než 7krát, v posledních dvou dekádách následoval mírný pokles
- osoby s obvyklým pobytem ve městě o 1,4 % převažují nad osobami zde přihlášenými k trvalému pobytu
- v průměru nejmladší obyvatelstvo žije v MO Pardubice VIII (Hostovice), nejméně příznivý poměr nejmladší a nejstarší složky populace je v Polabinách
- k víře se nejvíce obyvatel přihlásilo v MO Pardubice III; relativně nejvíce středoškoláků s maturitou žije v MO Pardubice II, vysokoškoláků v MO Pardubice I
- ve srovnání s krajskými hodnotami mají Pardubice v průměru starší populaci, vyšší zastoupení cizinců, nižší podíl věřících, nadprůměrné zastoupení rozvedených i osob se SŠ vzděláním s maturitou a VŠ vzděláním
- mezi desítkou nejlidnatějších měst v ČR se Pardubice vyznačují druhým nejvyšším podílem osob ve věku 65 a více let, čtvrtým nejnižším zastoupením věřících osob, nadprůměrným zastoupením středoškoláků s maturitou i bez maturity, podprůměrným podílem vysokoškoláků

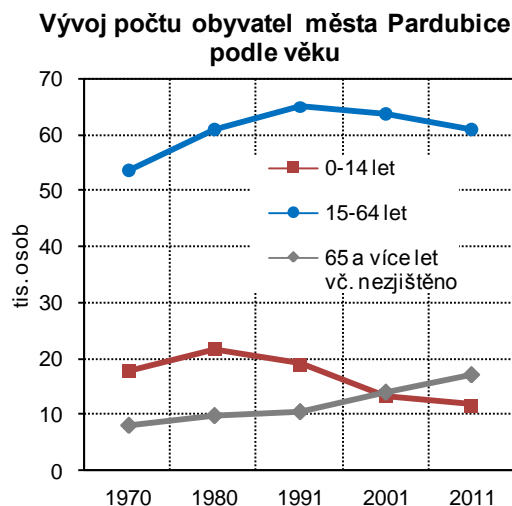
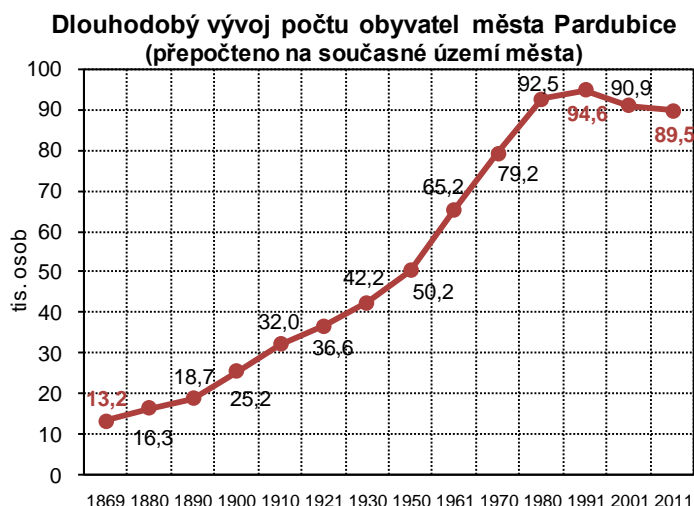
Metodická poznámka

Definitivní výsledky SLDB 2011 jsou, na rozdíl od předchozích cenzů, zpracovány a publikovány za obvykle bydlící obyvatelstvo, resp. tříděny podle místa obvyklého pobytu osob. Pro zahrnutí osoby do obvykle bydlícího obyvatelstva České republiky bylo rozhodující kritérium 12 měsíců pobytu na území ČR, příp. úmysl dlouhodobého pobytu. Za účelem srovnání v čase byly vybrané ukazatele SLDB 2011 spočítány i podle trvalého pobytu a jsou rovněž využity i v předkládaném materiálu.

1. Druh pobytu, věková struktura

Dlouhodobý růst počtu obyvatel města se zastavil

Při sčítání lidu v roce 1869 žilo na současném území města Pardubice pouhých 13,2 tis. obyvatel, přitom do sčítání v roce 1991 vzrostl počet obyvatel více než 7krát (na 94,6 tis. osob). V následujícím období (zejména pak v 90. letech minulého století) byl zaznamenán populační úbytek způsobený nejen záporným přirozeným přírůstkem, ale především negativním migračním saldem. Tento trend byl v posledních deseti letech částečně zmírněn, přesto bylo v roce 2011 v krajském městě sečteno o 1,5 % obyvatel s trvalým pobytem méně než při předchozím cenzu.

Město se vyznačuje převahou osob s obvyklým pobytem nad osobami zde hlášenými k trvalému pobytu

Stejně jako většina metropolí se i Pardubice vyznačují převahou počtu osob s obvyklým pobytem nad osobami zde přihlášenými k trvalému pobytu (při sčítání v roce 2011 o 1,4 %). Tato skutečnost souvisí především s širšími možnostmi pracovního uplatnění, které velká města nabízejí. Uvnitř Pardubic jsou v zastoupení obyvatel dle druhu pobytu značné rozdíly. Převaha osob s trvalým pobytem v MO Pardubice I souvisí s tím, že řada z nich je zde hlášena k trvalému pobytu na ohlašovně Magistrátu města Pardubice, přestože v tomto MO, resp. krajském městě ve skutečnosti nebydlí. Na druhé straně výrazně vyšší zastoupení osob s obvyklým pobytem v MO Pardubice III lze dát do souvislosti s jejich sečtením ve věznici, případně ubytovnách (Hůrka). To se odrazilo rovněž v podprůměrném podílu žen mezi obyvateli tohoto městského obvodu (49 % při průměru za město 51 %).

Obyvatelstvo města je oproti krajské populaci v průměru starší a nadále stárne

Populace Pardubic je (obdobně jako v jiných velkých městech) v průměru starší. V roce 2011 byl průměrný věk obyvatel města 42,3 roku, což je o 1,3 roku více než krajský průměr. Obyvatelstvo města se v návaznosti na celorepublikový trend vyznačuje populačním stárnutím. Jestliže v roce 1970 a 1980 zde připadalo na 100 dětí do 14 let přibližně 45 seniorů pětadesátiletých a starších, do roku 2011 tento poměr nazývaný index stáří vzrostl na více než 140 seniorů na 100 dětí.

Obyvatelstvo města Pardubice podle druhu pobytu, pohlaví a věku podle městských obvodů

	Osoby s obvyklým pobytem	Osoby s trvalým pobytem	Rozdíl mezi počtem osob s OP a TP		Osoby s obvyklým pobytem podle pohlaví a věku						
			celkem	%	podíl žen (%)	z celku podle věku (%)			index stáří ²⁾	průměrný věk	
						0 - 14	15 - 64	65 a více ¹⁾		muži	ženy
Pardubice celkem	90 767	89 536	1 231	1,4	50,9	12,5	69,1	18,4	142,8	40,5	43,9
v tom:											
Pardubice I	20 628	21 666	-1 038	-4,8	50,8	12,0	69,0	19,0	150,2	40,7	45,2
Pardubice II	19 349	18 653	696	3,7	51,7	11,7	67,6	20,7	174,4	40,8	44,3
Pardubice III	17 216	15 922	1 294	8,1	49,3	11,0	73,2	15,8	141,0	40,3	43,4
Pardubice IV	5 238	5 060	178	3,5	51,1	13,8	67,9	18,3	129,2	41,7	43,9
Pardubice V	15 983	15 995	-12	-0,1	52,5	12,9	66,3	20,8	155,9	41,2	44,7
Pardubice VI	5 774	5 657	117	2,1	50,1	17,2	68,0	14,8	85,6	37,9	41,2
Pardubice VII	6 303	6 301	2	0,0	50,2	14,3	71,8	14,0	95,1	39,5	41,2
Pardubice VIII	276	282	-6	-2,1	51,4	16,3	74,3	9,4	55,6	36,2	38,8

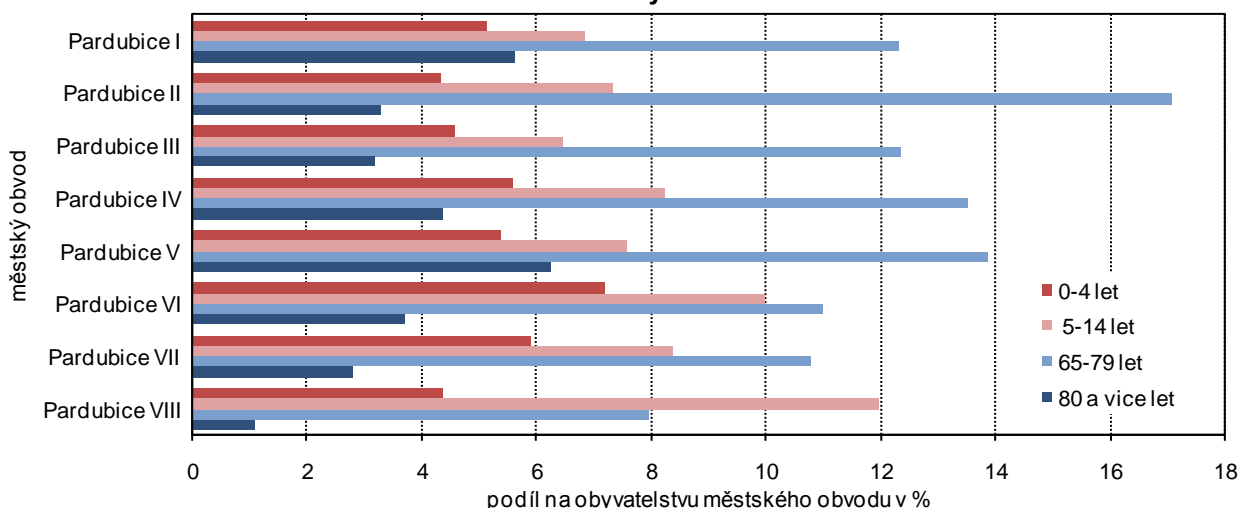
¹⁾ včetně nezjištěného věku

²⁾ počet obyvatel ve věku 65 a více let na 100 obyvatel ve věku 0-14 let

V průměru nejmladší jsou Hostovice, nejvyšší podíl dětí do 14 let žije v MO Pardubice VI

Specifické postavení z hlediska věkové struktury uvnitř města má MO Pardubice VIII (v roce 2006 k Pardubicím připojená obec Hostovice) s malým počtem obyvatel, nadprůměrným zastoupením cizinců v produktivním věku i dětí ve věku 5-14 let. Index stáří i průměrný věk jsou zde mezi městskými obvody Pardubic nejnižší. Nejvyšší podíl dětí ve věku 0-14 let žije v MO Pardubice VI (17,2 % obyvatel obvodu při průměru za město 12,5 %). Na jeho území probíhala v posledních letech rozsáhlá výstavba především rodinných domů (základní sídelní jednotky Svítkov, Staré Čívce) a jedná se tak o atraktivní oblast pro mladé rodiny. Podíl dětí do 4 let - 7 % - je v tomto obvodu v rámci města rovněž nejvyšší; průměr za celé město přitom činí 5 %.

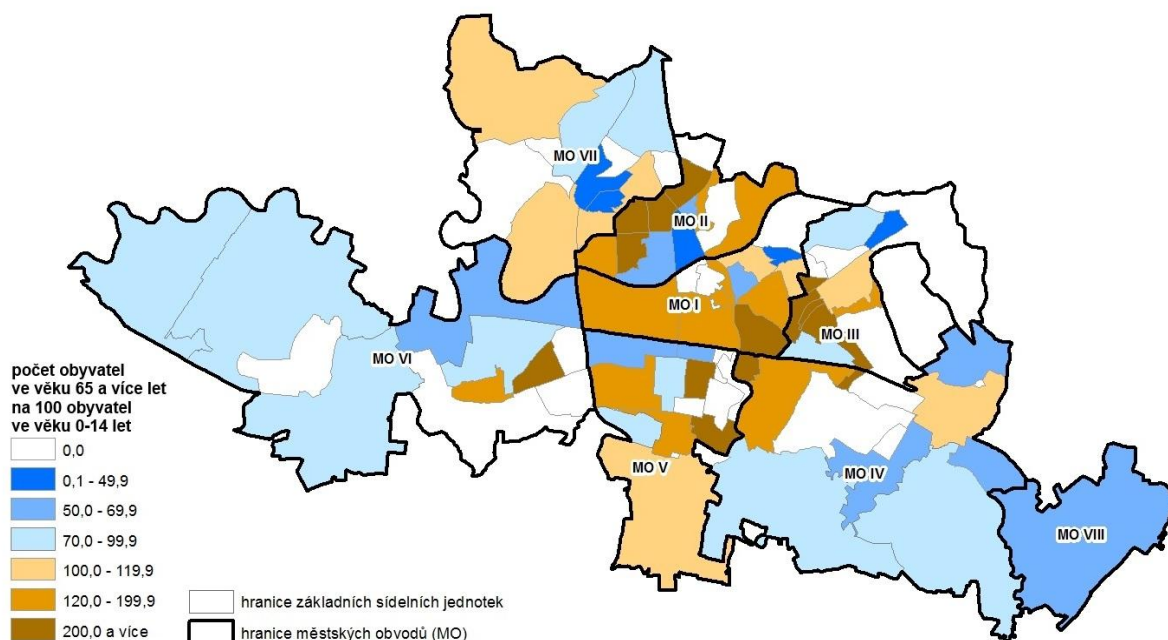
Obyvatelstvo města Pardubice podle vybraných věkových skupin a podle městských obvodů

Nejméně příznivý poměr nejmladší a nejstarší složky populace je v Polabinách

Nejméně příznivý poměr nejmladší a nejstarší složky populace je typický pro MO Pardubice II (zejména pro Polabiny I, II a III, ale i Cihelnu). Index stáří zde dosahuje hodnoty 174 a zastoupení osob ve věku 65-79 let (17 %, při průměru za město 13,5 %) je mezi městskými obvody nejvyšší. Podíl seniorů nad 80 let pak dosahuje maximálních hodnot v městském obvodu Pardubice V (6,3 % obyvatel obvodu při průměru za město 4,4 %), a to zejména díky základním sídelním jednotkám Dukla (8,5 % obyvatel této ZSJ) a Višňovka (7,5 %), na jejichž území byla sídliště vystavěna ještě dříve než v Polabinách. Spolu s MO Pardubice I je zde rovněž nejvyšší průměrný věk obyvatel (43 let, tj. 0,7 roku nad průměrem města).

Index stáří ve městě Pardubice podle základních sídelních jednotek

2. Rodinný stav

Zastoupení ženatých/vdaných v populaci města neustále klesá

Ve struktuře obyvatelstva ve věku 15 a více let podle rodinného stavu je patrný neustálý nárůst podílu svobodných doprovázený poklesem podílu ženatých/vdaných. Jestliže při sčítání lidu v roce 1970 a 1980 se ženatí/vdané na všech patnáctiletých a starších ve městě podíleli necelými 70 %, do roku 2001 se tento podíl snížil na 56 % a v roce 2011 již nepřesáhl 50 %.

Ve srovnání s krajským průměrem žije ve městě vyšší podíl svobodných i rozvedených

Ženatí/vdané se jakožto nejpočetnější skupina z hlediska rodinného stavu v roce 2011 na populaci města ve věku 15 a více let podíleli 48 %, což je téměř o 4 procentní body méně ve srovnání s krajským průměrem. Také podíl ovdovělých ve městě (8,4 %) za krajskou hodnotou (8,7 %) mírně zaostával. Naopak zastoupení druhé nejčetnější kategorie dle rodinného stavu – svobodných (29,6 %) – bylo v Pardubicích oproti krajskému průměru o 1 p. b. vyšší. Rovněž podíl rozvedených ve městě (13,9 %) krajský průměr převyšoval, a to o 3 procentní body. Nadprůměrné zastoupení rozvedených je pro populaci velkých měst charakteristické.

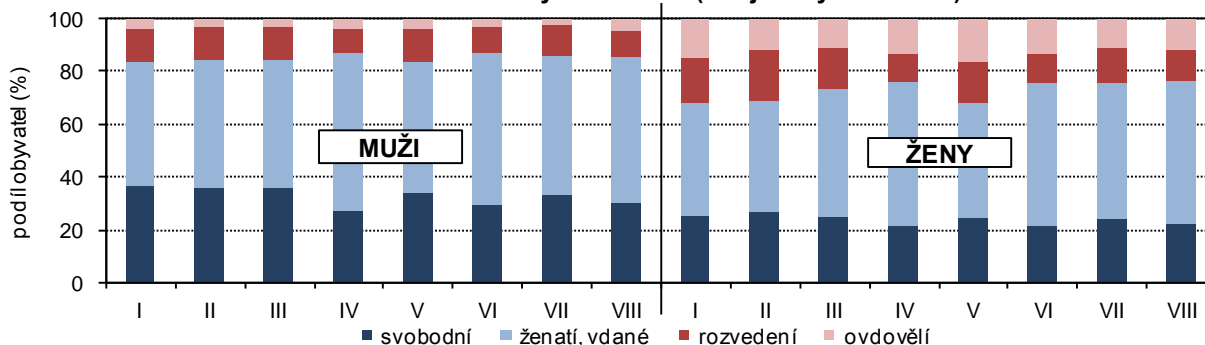
Obyvatelstvo města Pardubice ve věku 15 a více let (vč. nezj. věku) podle rodinného stavu a podle městských obvodů

	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	z toho absolutně				z toho v %			
		svobodní	ženatí, vdané	rozvedení	ovdovělí	svobodní	ženatí, vdané	rozvedení	ovdovělí
Pardubice celkem	79 416	23 482	37 875	11 031	6 666	29,6	47,7	13,9	8,4
v tom:									
Pardubice I	18 162	5 497	8 175	2 616	1 693	30,3	45,0	14,4	9,3
Pardubice II	17 088	5 334	7 739	2 681	1 310	31,2	45,3	15,7	7,7
Pardubice III	15 320	4 719	7 345	2 176	1 056	30,8	47,9	14,2	6,9
Pardubice IV	4 513	1 080	2 571	429	388	23,9	57,0	9,5	8,6
Pardubice V	13 917	4 030	6 439	1 957	1 425	29,0	46,3	14,1	10,2
Pardubice VI	4 782	1 207	2 690	469	408	25,2	56,3	9,8	8,5
Pardubice VII	5 403	1 555	2 789	679	367	28,8	51,6	12,6	6,8
Pardubice VIII	231	60	127	24	19	26,0	55,0	10,4	8,2

Rozvedení jsou nejvíce zastoupeni v Polabinách

Uvnitř města nacházíme nejvyšší (více než 55procentní) podíl ženatých/vdaných na populaci patnáctileté a starší v MO Pardubice IV (více než 70% podíl byl zde zjištěn v ZSJ Žižín, Černá za Bory díl 2 a Staročernsku) a v MO Pardubice VI. Nadprůměrné (více než 30procentní) zastoupení svobodných mezi patnáctiletými a staršími pak nacházíme v MO Pardubice I až III. MO Pardubice II (zejména ZSJ Polabiny III) je charakteristický nejvyšším podílem rozvedených ve městě přesahujícím 15 %. Ovdovělí jsou nejvíce zastoupeni v populaci MO Pardubice V, a to více než 10 % (v ZSJ Višňovka a Dukla přesahuje tento podíl 12procentní hranici).

Obyvatelstvo města Pardubice ve věku 15 a více let podle pohlaví, rodinného stavu a městských obvodů (ze zjištěných hodnot)

Mezi svobodnými převažují muži, mezi ovdovělými ženy

Zřetelné rozdíly ve struktuře obyvatelstva podle rodinného stavu jsou z hlediska pohlaví. Mezi svobodnými převažují muži (57 % ze všech patnáctiletých a starších svobodných osob ve městě), zatímco mezi rozvedenými mají převahu ženy (z 58 %). Největší rozdíl podle pohlaví pak nacházíme mezi ovdovělými, z nichž je v Pardubicích 82 % žen (důsledek delší střední délky života oproti mužům). V absolutním vyjádření žije nejvíce svobodných mužů v MO Pardubice I a II (v obou obvodech přibližně 3 tisíce) a nejvíce ovdovělých žen v MO Pardubice I, V a II (v každém z těchto obvodů více než tisíc).

3. Národnost, státní občanství (cizinci)

Zodpovězení otázky na národnost bylo dobrovolné....

Možnost nezodpovědět dobrovolnou otázku týkající se národnosti využila čtvrtina obyvatel krajského města. K české národnosti se zde přihlásilo přibližně 94 % osob, které otázku národnosti zodpověděly (při krajském průměru 95 %), 2,3 % obyvatel města se přihlásilo k národnosti slovenské (1,3 % v celém kraji), následovala národnost ukrajinská, moravská a vietnamská.

Ve městě bylo sečteno téměř pět tisíc osob s cizím státním občanstvím

Z pohledu státního občanství, které na rozdíl od národnosti představuje právní svazek fyzické osoby a státu, bylo ve městě sečteno 4 820 cizích státních příslušníků s obvyklým pobytem (z toho 53 % ze zemí EU); dalších 183 osob mělo dvojí státní občanství. Téměř mezi všemi zástupci cizích států měli převahu muži (zejména mezi Rumuny a Vietnamci) a zároveň výrazně převažovaly osoby v produktivním věku. Jestliže obyvatelstvo ve věku 20 až 39 let tvoří necelou třetinu populace města, mezi cizinci je tato věková kategorie zastoupena 65 %. Důvodem je především migrace cizinců za prací.

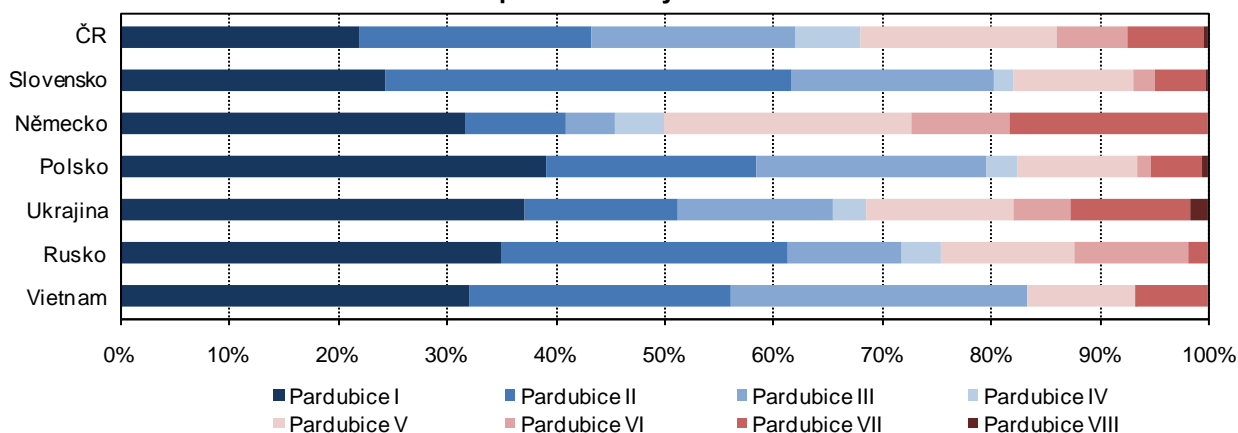
Obyvatelstvo města Pardubice podle pohlaví, věku a státního občanství

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0 - 14	15 - 59	60 a více vč. nezjištěno
Obyvatelstvo celkem	90 767	49,1	50,9	12,5	62,3	25,2
z toho podle státního občanství:						
Česká republika	84 895	48,3	51,7	12,9	60,7	26,4
jiné země EU	2 564	60,4	39,6	3,4	93,6	3,0
z toho: Bulharsko	486	68,5	31,5	0,8	96,7	2,5
Polsko	171	55,0	45,0	0,6	91,8	7,6
Rumunsko	181	74,0	26,0	-	99,4	0,6
Slovensko	1 577	55,5	44,5	4,7	93,5	1,8
evropské země mimo EU	1 075	54,8	45,2	7,1	89,4	3,5
z toho Ukrajina	889	56,5	43,5	6,3	91,3	2,4
ostatní země	1 181	64,9	35,1	7,9	90,3	1,9
z toho: Mongolsko	181	39,8	60,2	19,9	79,6	0,6
Vietnam	683	71,3	28,7	3,7	95,3	1,0
dvojí občanství	183	51,4	48,6	35,0	42,6	22,4
z toho ČR a SR	79	45,6	54,4	25,3	50,6	24,1
bez státního občanství nezjištěno	10	80,0	20,0	10,0	80,0	10,0
nezjištěno	859	66,1	33,9	5,4	61,5	33,2

Cizinci se na populaci městských obvodů podílejí až 7 %

Početně nejvíce cizinců (více než tisíc) bylo sečteno v MO Pardubice I, II a III. Největší měrou se přitom cizí státní příslušníci podílejí na populaci v MO Pardubice VIII, III a I, a to téměř 7 % při průměru za město 5,3 %. Na druhé straně v MO Pardubice IV podíl cizinců nedosahuje 2 %.

Obyvatelstvo města Pardubice podle státního občanství a podle městských obvodů

Slováci žijí nejčastěji v Polabinách

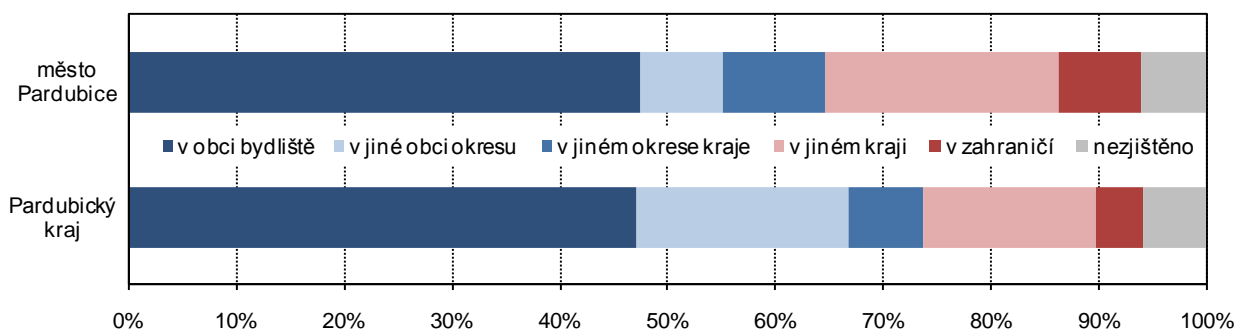
Z pohledu vybraných států zjišťujeme nejčastější místo pobytu cizinců ze Slovenska na území MO Pardubice II (téměř 40 % Slováků žijících ve městě). Poláci, Ukrajinci, občané Ruska, Vietnamci či Němci jsou naopak nejčastěji (z více než 30 % cizinců daného státu ve městě) zastoupeni v MO Pardubice I.

4. Místo narození

Ve městě jsou nadprůměrně zastoupené osoby s místem narození v jiném kraji i v zahraničí

Porovnáním místa narození¹ a bydliště osoby v době sčítání lidu lze získat informace o dlouhodobém migračním pohybu obyvatel. Město Pardubice se, stejně jako jiná velká města, vyznačuje relativně vysokým podílem rodáků. Ti v roce 2011 tvořili 47,4 % populace města (při krajském průměru 47,1 % a průměru za okres Pardubice 44,4 %). Zatímco přistěhovalí z jiné obce daného okresu jsou ve městě zastoupeni oproti krajskému průměru mnohem méně, nadprůměrný podíl zjišťujeme v případě přistěhovalých z jiných okresů kraje, z jiných krajů i ze zahraničí. Místo narození v zahraničí uvedlo 7 tis. osob sečtených ve městě, tj. 7,7 % obyvatel (krajský podíl přitom činil 4,3 %).

Obyvatelstvo města Pardubice a Pardubického kraje podle místa narození

Nejčastěji se do města stěhují rodáci z Královéhradeckého kraje

Z jiných obcí okresu Pardubice se do města přistěhovalo 6,9 tis. osob (7,7 % obyvatel), z jiných okresů Pardubického kraje pak 8,7 tis. osob (9,6 %), z toho nejvíce (5,2 tis.) z okresu Chrudim. Na celkovém počtu 19,6 tis. obyvatel města s místem narození v jiném kraji (21,6 % všech obyvatel) se jednou čtvrtinou podílely osoby přistěhovalé z Královéhradeckého kraje, 15 % ze Středočeského kraje, desetinou osoby z Kraje Vysočina a 7 % z Hlavního města Prahy.

5. Vztah k náboženské víře

Ve srovnání s krajským průměrem je ve městě nižší zastoupení věřících

Zodpovězení otázky na vztah k náboženské víře bylo při sčítání dobrovolné. Na tuto otázku odpovědělo 57 % obyvatel města (v kraji činil tento podíl 55 %). Z celkového počtu 52 tis. obyvatel města, kteří otázku náboženské víry zodpověděli, bylo 72 % obyvatel bez náboženské víry a 28 % obyvatel se označilo za věřící. Na úrovni celého kraje tyto podíly činily 64 %, resp. 36 %. Z celkového počtu 14,7 tis. věřících ve městě se ke konkrétní církvi přihlásilo 9,0 tis. osob (tj. 61 %). Mezi věřícími osobami mají zřetelnou převahu ženy.

Obyvatelstvo města Pardubice podle pohlaví, náboženské víry a podle městských obvodů

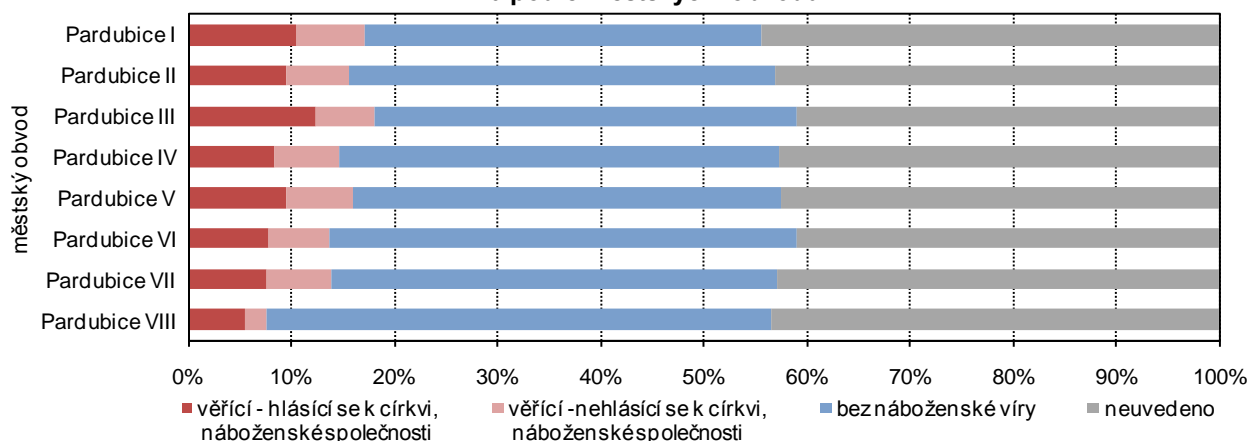
	Věřící						Bez náboženské víry		Neuvedeno	
	celkem		muži		ženy		počet	%	počet	%
	počet	%	počet	%	počet	%				
Pardubice celkem	14 722	16,2	6 474	44,0	8 248	56,0	37 260	41,1	38 774	42,7
v tom:										
Pardubice I	3 549	17,2	1 553	43,8	1 996	56,2	7 918	38,4	9 161	44,4
Pardubice II	3 035	15,7	1 255	41,4	1 780	58,6	7 972	41,2	8 339	43,1
Pardubice III	3 108	18,1	1 496	48,1	1 612	51,9	7 053	41,0	7 051	41,0
Pardubice IV	768	14,7	336	43,8	432	56,3	2 234	42,6	2 236	42,7
Pardubice V	2 569	16,1	1 080	42,0	1 489	58,0	6 609	41,4	6 802	42,6
Pardubice VI	792	13,7	348	43,9	444	56,1	2 618	45,3	2 364	40,9
Pardubice VII	880	14,0	399	45,3	481	54,7	2 721	43,2	2 701	42,9
Pardubice VIII	21	7,6	7	33,3	14	66,7	135	48,9	120	43,5

K víře se přihlásil nejvyšší podíl obyvatel v MO Pardubice III

Nejvyšší zastoupení mají věřící v MO Pardubice III (zejména díky ZSJ Hůrka) a Pardubice I (díky ZSJ Pardubice-Staré Město). V obou obvodech činil podíl věřících 31 % z osob, které na otázku víry odpověděly, resp. více než 17 % všech obyvatel obvodu při 16% průměru za celé město.

¹ Zjišťováno bylo bydliště matky v době narození sčítané osoby, které je obvykle totožné s prvním bydlištěm sčítané osoby po narození; v rámci ČR bylo zjišťováno toto bydliště podle územní struktury platné k datu sčítání na úrovni obce (ne za menší území), v případě místa narození v zahraničí se zjišťoval pouze stát

Obyvatelstvo města Pardubice podle náboženské víry a podle městských obvodů

Nejnižší zastoupení mají věřící v MO Pardubice VIII

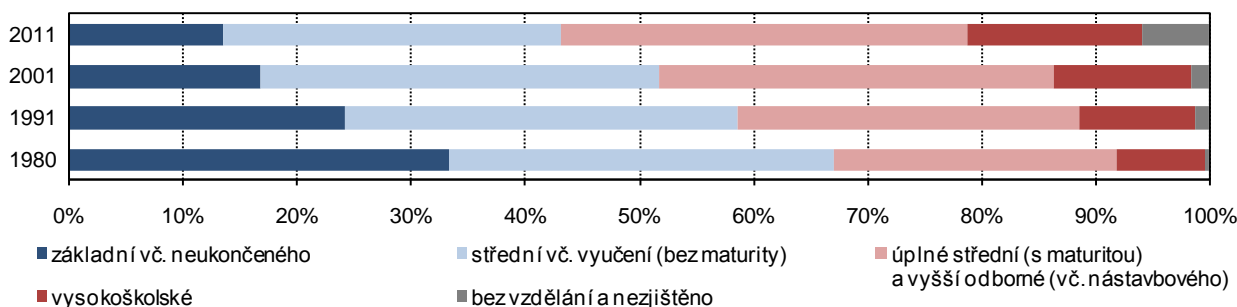
MO Pardubice III se rovněž vyznačuje nadprůměrným zastoupením věřících hlásících se ke konkrétní církvi (68 % všech věřících v obvodu) a nejnižším podílem žen mezi věřícími (52 % při 56% průměru za město). Nejmenší podíl věřících byl zjištěn v MO Pardubice VIII (Hostovice), kde byl rovněž (spolu s MO Pardubice I) nadprůměrný podíl neuvedených odpovědí.

6. Vzdělanostní struktura

Podíl vysokoškoláků ve městě se od roku 1980 zdvojnásobil

Úroveň vzdělanosti obyvatel se postupně zvyšuje, což dokládá i následující graf. Z něho je mj. patrné, že zastoupení osob se základním vzděláním na populaci 15leté a starší se za posledních 40 let ve městě snížilo z jedné třetiny na 13 %, přitom podíl vysokoškoláků vzrostl dvojnásobně (ze 7,6 % na více než 15 %).

Obyvatelstvo města Pardubice ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání

Zastoupení osob se SŠ a VŠ vzděláním ve městě je vyšší než v celém kraji

Stejně jako jiná velká města se i Pardubice vyznačují v průměru vyšším stupněm dosaženého vzdělání obyvatel, což souvisí nejen s širšími možnostmi vzdělávání, ale i příznivějšími podmínkami pro uplatnění vzdělaných osob. Jestliže osoby s úplným středoškolským a vysokoškolským vzděláním tvořily v roce 2011 ve městě 51,2 % populace patnáctileté a starší, na úrovni celého kraje činil tento podíl 41,0 %.

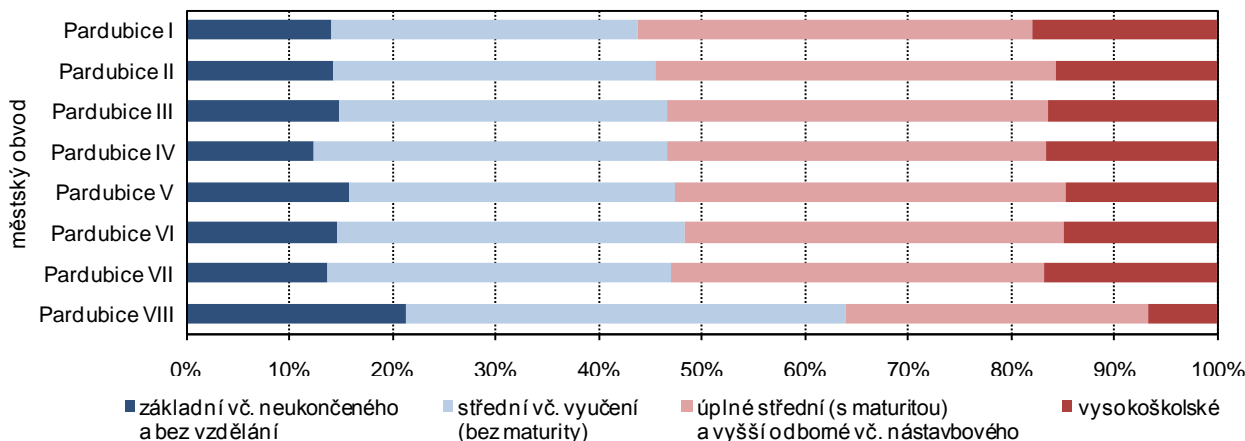
Obyvatelstvo města Pardubice ve věku 15 a více let (vč. nezj. věku) podle nejvyššího ukončeného vzdělání a podle městských obvodů

	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	v tom podle nejvyššího ukončeného vzdělání						Podíl osob s úplným SŠ a VŠ vzděláním (%)
		základní vč. neukončeného	střední vč. vyučení (bez maturity)	úplné střední s maturitou a vyšší odbor. vč. nást.	vysokoškolské	bez vzdělání	nezjištěno	
Pardubice celkem	79 416	10 744	23 805	28 445	12 186	201	4 035	51,2
v tom:								
Pardubice I	18 162	2 326	4 989	6 451	3 011	52	1 333	52,1
Pardubice II	17 088	2 309	5 130	6 369	2 573	41	666	52,3
Pardubice III	15 320	2 142	4 689	5 438	2 406	45	600	51,2
Pardubice IV	4 513	535	1 485	1 598	718	2	175	51,3
Pardubice V	13 917	2 040	4 184	4 999	1 931	34	729	49,8
Pardubice VI	4 782	663	1 542	1 690	680	11	196	49,6
Pardubice VII	5 403	684	1 696	1 838	853	16	316	49,8
Pardubice VIII	231	45	90	62	14	-	20	32,9

Muži jsou častěji vyučení či vysokoškoláci

Jestliže v mužské populaci města jsou středoškoláci bez maturity vč. vyučených zastoupeni přibližně třetinou, mezi ženami je tento podíl pouze 27%. Zatímco mezi ženami mají oproti mužům převahu osoby se středoškolským vzděláním s maturitou (39 % oproti 32 % u mužů), mezi muži zaujímají vyšší podíl vysokoškoláci (17 % oproti 14 % u žen).

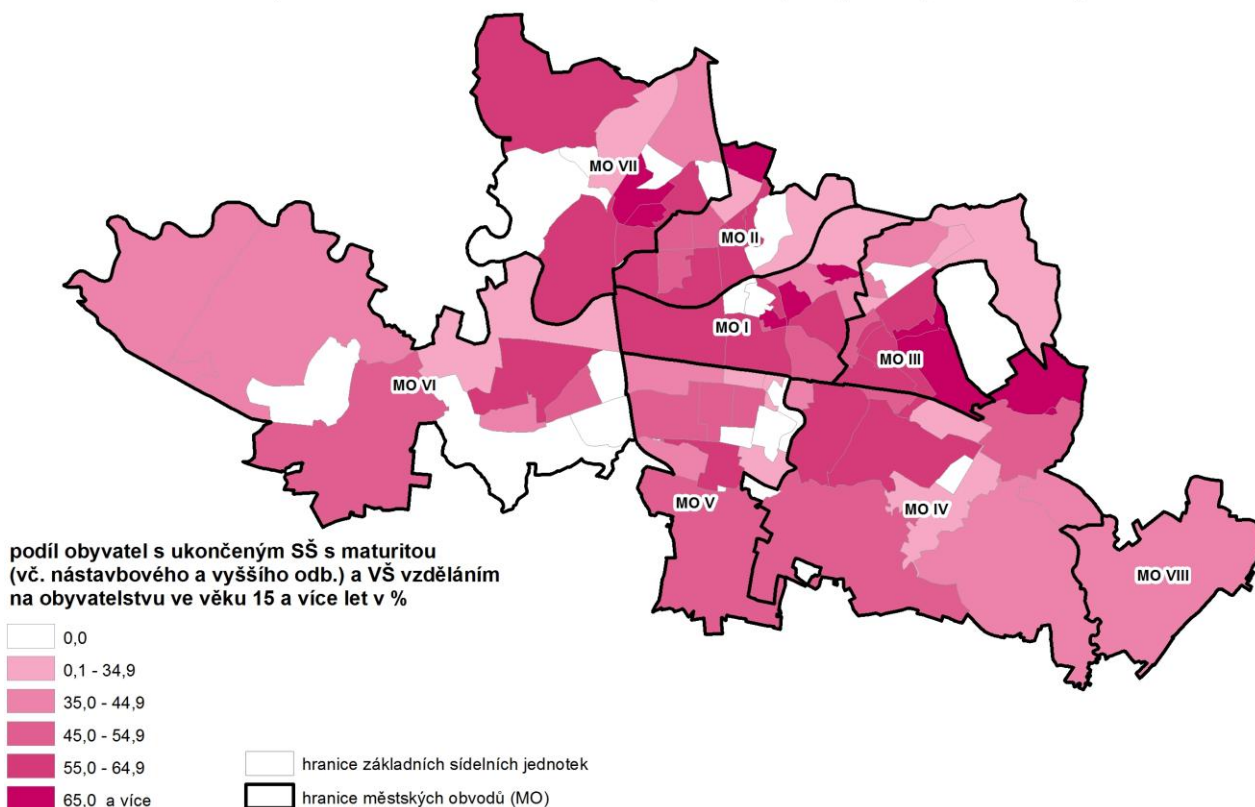
Obyvatelstvo města Pardubice ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání a podle městských obvodů (ze zjištěných hodnot)

Nejméně příznivá vzdělanostní skladba obyvatel je v MO Pardubice VIII

Uvnitř města nacházíme nejméně příznivou vzdělanostní skladbu v MO Pardubice VIII (Hostovice) s nejvyšším zastoupením osob se základním vzděláním i osob se středním vzděláním bez maturity vč. vyučených a zároveň nejnižším podílem osob s úplným SŠ a VŠ vzděláním.

Obyvatelstvo se středoškolským a vysokoškolským vzděláním ve městě Pardubice podle základních sídelních jednotek (ze zjištěných hodnot)

Relativně nejvíce středoškoláků s maturitou žije v MO Pardubice II, vysokoškoláků v MO Pardubice I

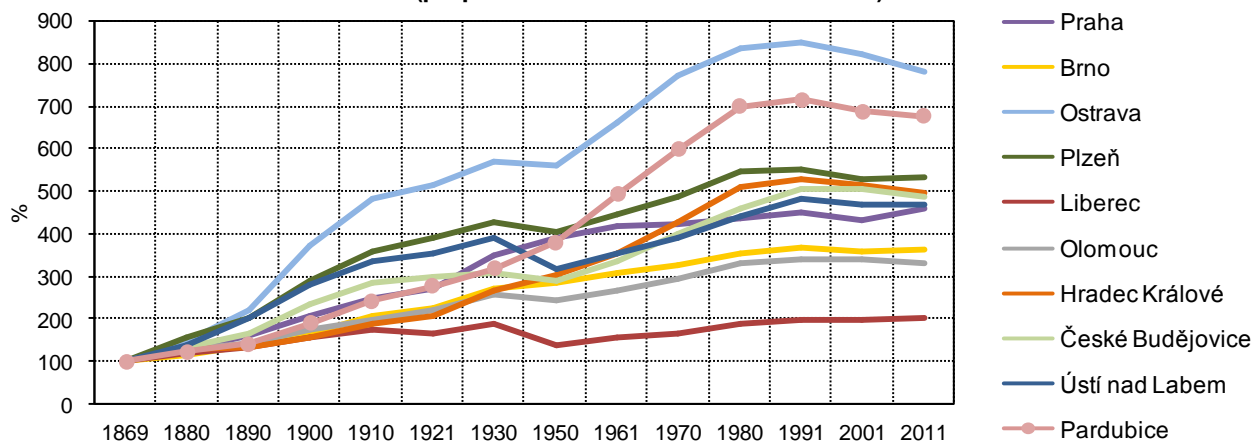
Středoškoláci s maturitou jsou nejvíce zastoupeni mezi obyvateli ve věku 15 a více let v MO Pardubice II (37,3 % při průměru za město 35,8 %). Vysokoškoláci mají nejvyšší podíl v MO Pardubice I (16,6 % při průměru za město 15,3 %). Na úrovni základních sídelních jednotek byl nadprůměrný podíl obyvatel se SŠ a VŠ vzděláním zjištěn v Nové Trnové v MO Pardubice VII, Dubíně-jih v MO Pardubice III či ve Staročernsku v MO Pardubice IV.

7. Obyvatelstvo města Pardubice ve srovnání s nejlidnatějšími městy ČR

Procentní nárůst populace města Pardubice patří v dlouhodobém pohledu k nejvyšším

Mezi desítku nejlidnatějších měst České republiky se Pardubice dostaly již při sčítání lidu v roce 1961, přitom začátkem minulého století se v počtu obyvatel pohybovaly na konci první dvacítky a v roce 1869 se řadily až na 27. místo. Téměř sedminásobný nárůst počtu obyvatel na současném území města Pardubice v letech 1869-2011 představuje druhé nejvyšší relativní navýšení mezi deseti nejlidnatějšími městy (po Ostravě).

Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel 10 nejlidnatějších měst (rok 1869 = 100 %) (přečteno na současné území měst)

Převaha osob s obvyklým pobytem je typická pro většinu velkých měst

Stejně jako většina metropolí (s výjimkou Ostravy či Ústí nad Labem) se i město Pardubice vyznačuje převahou počtu obyvatel s obvyklým pobytem nad počtem osob ve městě přihlášených k trvalému pobytu (v relativním vyjádření o 1,4 %). Největší převahu mají přitom osoby s obvyklým pobytem v Praze (o 2,7 %).

Obyvatelstvo 10 nejlidnatějších měst podle druhu pobytu, pohlaví a věku

	Osoby s obvyklým pobytem	Osoby s trvalým pobytem	Rozdíl mezi počtem osob s OP a TP		Osoby s obvyklým pobytem podle pohlaví a věku						
			celkem	%	podíl žen (%)	z celku podle věku (%)			index stáří ²⁾	průměrný věk	
						0 - 14	15 - 64	65 a více ¹⁾		muži	ženy
Praha	1 268 796	1 235 958	32 838	2,7	51,6	12,1	71,6	16,3	130,9	39,7	42,7
Brno	385 913	379 452	6 461	1,7	52,0	12,7	69,6	17,6	135,8	39,8	43,2
Ostrava	296 224	301 427	-5 203	-1,7	51,8	13,7	69,7	16,6	118,0	39,4	42,9
Plzeň	170 322	167 582	2 740	1,6	51,3	12,4	69,6	18,0	141,8	40,5	43,5
Liberec	102 754	101 622	1 132	1,1	51,6	14,3	70,0	15,7	107,3	39,1	42,2
Olomouc	101 003	99 408	1 595	1,6	52,9	13,3	70,2	16,5	121,4	39,5	42,7
Hradec Králové	94 314	93 702	612	0,7	52,0	12,6	67,8	19,5	152,0	41,2	44,4
České Budějovice	93 715	93 645	70	0,1	52,3	13,1	69,7	17,2	127,7	40,1	42,9
Ústí nad Labem	93 000	94 793	-1 793	-1,9	51,9	15,0	69,3	15,6	100,2	38,9	42,0
Pardubice	90 767	89 536	1 231	1,4	50,9	12,5	69,1	18,4	142,8	40,5	43,9

¹⁾ včetně nezjištěného věku

²⁾ počet obyvatel ve věku 65 a více let na 100 obyvatel ve věku 0-14 let

V populaci Pardubic je mezi metropolemi nejnižší zastoupení žen a druhý nejvyšší podíl osob ve věku 65 a více let

V populaci krajského města byl při sčítání lidu v roce 2011 zjištěn mezi deseti nejlidnatějšími městy nejnižší podíl žen nedosahující 51 %, přitom v Olomouci činil tento podíl téměř 53 %. Věková struktura Pardubic se vyznačuje druhým nejvyšším podílem osob ve věku 65 a více let (18,4 %) za městem Hradec Králové (19,5 %); rovněž index stáří dosáhl druhé nejvyšší hodnoty za sousední metropolí (143 osob pětadesátiletých a starších na 100 dětí do 14 let). V průměru nejmladší je přitom populace města Ústí nad Labem. Hlavní město se pak vyznačuje nejvyšším zastoupením osob v produktivním věku.

V desítku nejlidnatějších měst mají Pardubice nejvyšší zastoupení Slováků mezi cizinci

Odhlédneme-li od kosmopolitního hlavního města Prahy, pak lze konstatovat, že Pardubice patří do skupiny měst s relativně vyšším podílem cizinců v populaci překračujícím 5 % (spolu s Plzní, Brnem a Libercem). V desítku nejlidnatějších měst mají Pardubice mezi cizinci nejvyšší (téměř třetinové) zastoupení osob se státním občanstvím Slovenské republiky, třetí nejvyšší podíl cizinců z Polska a čtvrtý nejvyšší podíl Vietnamců. Naopak přistěhovalí z Německa či Ruska zaujímají mezi cizinci v Pardubicích v rámci nejlidnatějších měst nejnižší podíl.

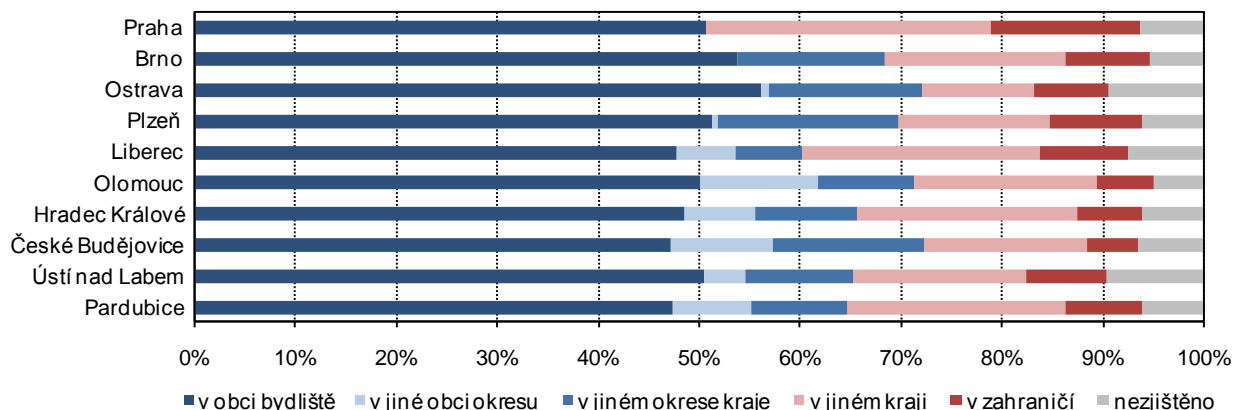
Obyvatelstvo 10 nejlidnatějších měst podle státního občanství

	Obyvatelstvo celkem	z toho podle státního občanství v %							Podíl cizinců v %
		Česká republika	Slovensko	Německo	Polsko	Ukrajina	Rusko	Vietnam	
Praha	1 268 796	85,2	1,8	0,2	0,2	3,9	1,6	0,9	12,8
Brno	385 913	93,0	1,4	0,1	0,1	1,9	0,2	0,7	5,9
Ostrava	296 224	96,3	0,8	0,0	0,2	0,3	0,1	0,9	2,9
Plzeň	170 322	91,4	1,9	0,2	0,2	2,3	0,1	1,2	7,2
Liberec	102 754	93,2	1,3	0,2	0,3	2,3	0,2	0,5	5,7
Olomouc	101 003	96,3	1,0	0,1	0,1	0,5	0,1	0,3	3,0
Hradec Králové	94 314	95,3	0,5	0,0	0,1	1,6	0,1	0,3	3,9
České Budějovice	93 715	96,2	0,7	0,1	0,0	1,0	0,2	0,3	3,0
Ústí nad Labem	93 000	94,9	0,4	0,2	0,1	1,6	0,4	0,8	4,2
Pardubice	90 767	93,5	1,7	0,0	0,2	1,0	0,1	0,8	5,3

Mezi největšími městy mají Pardubice druhý nejnížší podíl rodáků

V populaci krajského města nacházíme druhý nejnížší podíl rodáků po Českých Budějovicích nedosahující 48 %, přitom nejvyšší zastoupení mají rodáci v Ostravě (56 %). Pardubice se naopak vyznačují nadprůměrným podílem osob pocházejících z jiné obce okresu (třetí nejvyšší podíl po Olomouci a Českých Budějovicích), resp. z jiného kraje (čtvrtý nejvyšší podíl mezi nejlidnatějšími městy). Podíl rodáků ze zahraničí je v Pardubicích přibližně na prostřední pozici.

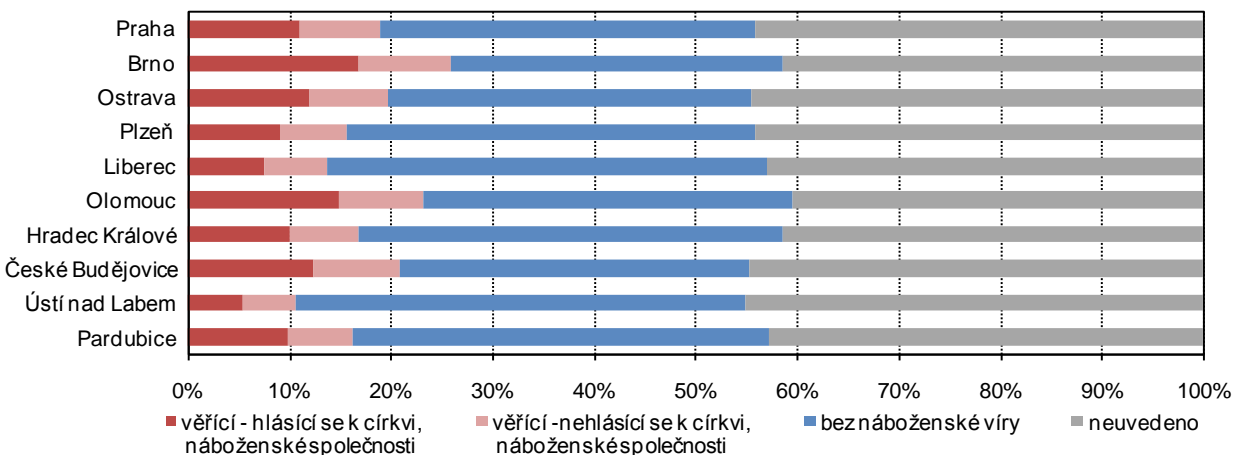
Obyvatelstvo 10 nejlidnatějších měst podle místa narození

Podíl věřících je v Pardubicích mezi velkými městy čtvrtý nejnížší

Z hlediska náboženské víry se Pardubice vyznačují mezi metropolemi čtvrtým nejnížším podílem věřících (16 %) na celkovém počtu obyvatel (po městech Ústí nad Labem, Liberec a Plzeň). Nejvyšší zastoupení mají přitom věřící (celkem i v podskupině hlásících se ke konkrétní církvi) v moravských městech Brno a Olomouc, kde tento podíl činí 26 %, resp. 23 %. Relativně vysoké je v Pardubicích zastoupení osob hlásících se ke konkrétní církvi či náboženské společnosti mezi věřícími (61,3 % představuje třetí nejvyšší hodnotu po Brnu a Olomouci s více než 64% podíly).

Obyvatelstvo 10 nejlidnatějších měst podle náboženské víry

V populaci Pardubic je spolu s Hradcem Králové nadprůměrné zastoupení ženatých, resp. vdaných osob

Z hlediska rodinného stavu nacházíme v populaci patnáctileté a starší ve městě Pardubice druhý nejnižší podíl svobodných po městě Hradec Králové (v obou městech nedosahuje 30 %, přitom v hlavním městě Praze či v Brně převyšuje 33 %). Zároveň je v obou sousedních metropolích nejvyšší (více než 47%) zastoupení ženatých, resp. vdaných (s minimem 44 % v Ústí nad Labem) a podprůměrný podíl rozvedených. Pardubice se spolu s Hradcem Králové také vyznačují nadprůměrným podílem ovdovělých (kolem 8,5 % s maximem 8,8 % v Ostravě).

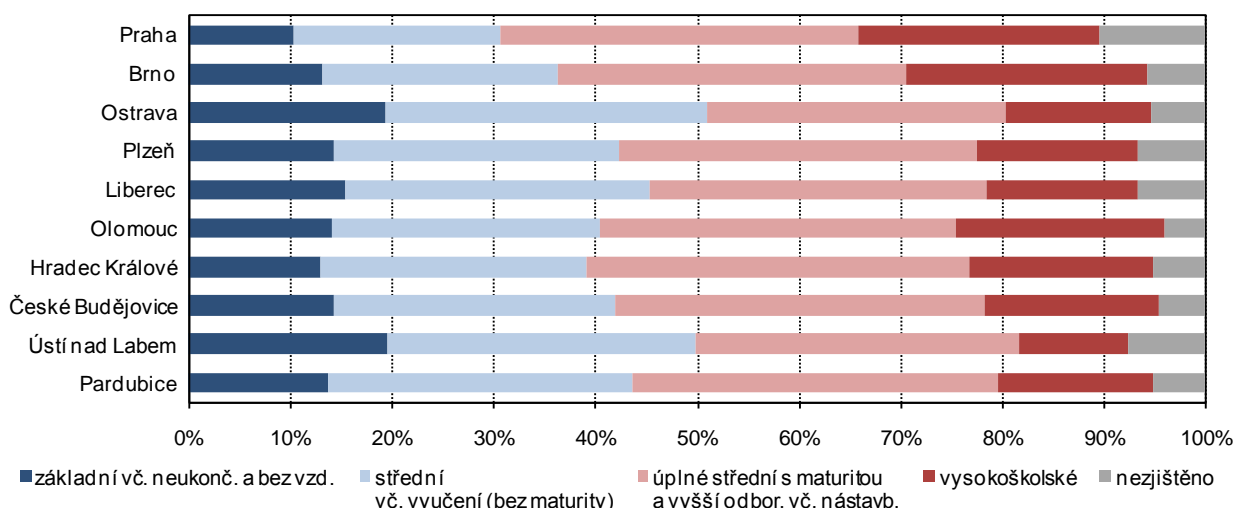
Obyvatelstvo 10 nejlidnatějších měst ve věku 15 a více let (vč. nezj. věku) podle rodinného stavu a nejvyššího ukončeného vzdělání

	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	z toho podle rodinného stavu v %				v tom podle nejvyššího ukončeného vzdělání v %				
		svobodní	ženatí, vdané	rozvedení	ovdovělí	základní vč. neukončeného a bez vzdělání	střední vč. vyučení (bez maturity)	úplné střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	vysokoškolské	nezjištěno
Praha	1 115 174	34,3	44,4	12,9	7,3	10,4	20,3	35,3	23,6	10,4
Brno	336 757	32,9	45,7	13,1	8,0	13,2	23,2	34,3	23,6	5,7
Ostrava	255 586	31,0	44,6	15,3	8,8	19,4	31,7	29,4	14,3	5,3
Plzeň	149 198	30,7	46,6	14,0	8,4	14,2	28,2	35,2	15,8	6,6
Liberec	88 102	30,7	46,4	14,7	7,8	15,5	29,9	33,0	14,9	6,6
Olomouc	87 542	32,0	45,6	14,0	8,2	14,1	26,5	34,9	20,6	4,0
Hradec Králové	82 411	29,0	48,7	13,5	8,5	13,1	26,1	37,6	18,1	5,1
České Budějovice	81 460	30,5	47,0	14,2	8,1	14,3	27,7	36,3	17,1	4,6
Ústí nad Labem	79 013	31,1	44,3	15,6	8,5	19,6	30,4	31,8	10,8	7,4
Pardubice	79 416	29,6	47,7	13,9	8,4	13,8	30,0	35,8	15,3	5,1

Mezi obyvateli patnáctiletými a staršími v Pardubicích mají nadprůměrné zastoupení středoškoláci

Přestože jsou velká města charakteristická v průměru vyšší úrovní vzdělanosti obyvatel, nacházíme i mezi nimi v tomto ohledu zřetelné rozdíly. Populace města Pardubice je charakteristická zejména nadprůměrným zastoupením osob se středním vzděláním, ať již s maturitou či bez ní. V roce 2011 tvořily osoby se středním vzděláním bez maturity (vč. vyučených) v Pardubicích třetí nejvyšší podíl mezi deseti nejlidnatějšími městy po Ostravě a Ústí nad Labem, konkrétně 30 % mezi obyvateli ve věku 15 a více let. Rovněž zastoupení středoškoláků s maturitou (téměř 36 %) bylo v Pardubicích třetí nejvyšší, tentokrát za Hradcem Králové a Českými Budějovicemi.

Obyvatelstvo 10 nejlidnatějších měst ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání

V podílu vysokoškoláků Pardubice zaostávají

Jestliže podílu vysokoškoláků na obyvatelstvu 15letém a starším vévodí s 23,6 % Brno a Praha, město Pardubice se s 15,3 % dostává na sedmé místo z deseti největších měst (nižší podíl zaznamenává Liberec, Ostrava a vůbec nejnižší Ústí nad Labem), přitom sousední Hradec Králové obsazuje s 18,1 % příznivější čtvrtou pozici.

8. Obyvatelstvo města Pardubice ve srovnání s vyššími územními celky

Město významně působí na strukturu obyvatel i v okolních obcích a regionech

Při srovnávání města Pardubice s vyššími územními (resp. správními) celky je třeba vzít v úvahu, že v krajském městě žije 72 % obyvatel správního obvodu obce s rozšířenou působností Pardubice, resp. 54 % obyvatel okresu Pardubice. Město jakožto důležité centrum vzdělanosti i zdroj pracovních příležitostí významně ovlivňuje život i v okolních obcích, resp. regionech. Probíhající suburbanizace (stěhování zejména mladých rodin do zázemí velkého centra) se zde zřetelně projevuje také ve struktuře obyvatelstva z hlediska věku, podílu rodáků, věřících, rodinného stavu i vzdělanosti.

Obyvatelstvo města Pardubice ve srovnání s vyššími územními celky

	město Pardubice	správní obvod ORP Pardubice	okres Pardubice	Pardubický kraj	Česká republika
Hustota obyvatelstva (osoby/km ²)	1 098	310	191	113	132
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	90 767	126 780	168 423	511 627	10 436 560
z toho ženy (%)	50,9	50,7	50,6	50,7	51,0
Obyvatelstvo podle věku (%):					
0 – 14 let	12,5	13,6	13,8	14,7	14,3
15 – 64 let	69,1	69,3	69,2	68,9	69,6
65 a více let	17,9	16,7	16,5	16,1	15,8
Průměrný věk	42,3	41,4	41,4	41,0	41,0
Podíl cizinců na počtu obyvatel (%)	5,3	4,6	4,0	2,4	4,0
Podíl obyvatel narozených v obci obvyklého bydliště (%)	47,4	44,6	44,4	47,1	47,1
Obyvatelstvo podle vztahu k náboženské víře (%):					
věřící	16,2	15,6	15,2	19,7	20,8
bez náboženské víry	41,1	40,8	40,4	34,9	34,5
neuveдено	42,7	43,6	44,4	45,4	44,7
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let (vč. nezj. věku)	79 416	109 525	145 119	436 534	8 947 632
v tom podle rodinného stavu (%):					
svobodní	29,6	28,9	28,5	28,6	29,9
ženať, vdané	47,7	49,8	50,6	51,6	49,3
rozvedení	13,9	12,7	12,2	10,9	12,0
ovdovělí	8,4	8,3	8,4	8,7	8,5
nezjištěno	0,5	0,4	0,4	0,2	0,3
v tom podle nejvyššího ukončeného vzdělání (%):					
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	13,8	14,5	15,5	18,3	18,0
střední vč. vyučení (bez maturity)	30,0	31,8	33,8	36,6	33,0
úplné střední s maturitou a vyšší	35,8	34,4	33,2	31,1	31,2
vysokoškolské	15,3	14,2	12,7	9,9	12,5
nezjištěno	5,1	5,0	4,8	4,1	5,3

Stejně jako další velká města se i Pardubice oproti ostatním vyšším územním celkům vyznačují nadprůměrným podílem osob ve věku 65 a více let, relativně vysokým podílem rodáků a na druhé straně i cizinců v populaci, vyšším zastoupením rozvedených osob i nadprůměrným podílem vysokoškoláků.

[Odkaz na metodické vysvětlivky](#)

Zdroje dat Sčítání lidu, domů a bytů 2011 na internetu

- [Základní výsledky Sčítání lidu, domů a bytů 2011 – Pardubický kraj](#)
- [Základní informace o vybraných územních celcích podle SLDB 2011 - ČR, kraje, okresy, správní obvody ORP a obce \(včetně městských částí územně členěných statutárních měst\)](#)
- [Obyvatelstvo, domy, byty a domácnosti podle Sčítání lidu, domů a bytů 2011 - ČR, kraje, okresy, SO ORP, správní obvody Prahy a města \(sídla SO ORP\)](#)
- [Statistiky – Sčítání lidu, domů a bytů](#)
- www.scitani.cz

Kontaktní osoba:

Ing. Hedvika Fialová
ved. oddělení informačních služeb KS ČSÚ v Pardubicích
tel.: 466 743 418
e-mail: hedvika.fialova@czso.cz